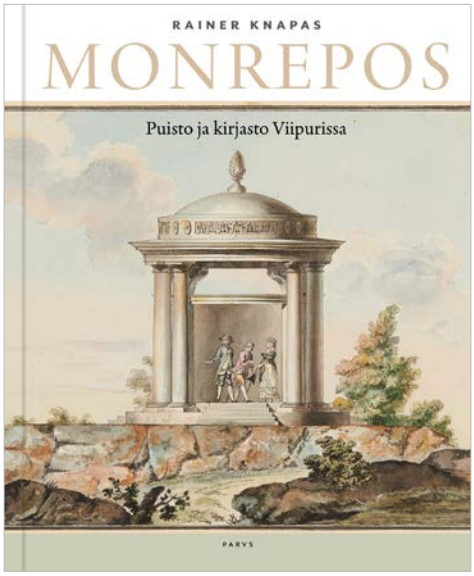
Uutuusteos avaa Monrepos'n syntyhistoriaa valistuksen näkökulmasta

Rainer Knapas: *Monrepos – Puisto ja kirjasto Viipurissa* (Parvs 2026, 160 sivua). Teos on julkaistu myös ruotsiksi nimellä *Monrepos – Trädgården och bibliotek i Viborg.*

Monrepos'n kuulu maisemapuutarha Viipurissa, "Pohjoisen Arkadia", oli jo 1800-luvulla vakiintunut matkailukohde, jossa yhdistyivät suomalaisen luonnon ja eurooppalaisen puutarhan parhaat puolet.

Monrepos on omaleimainen, erityisen viipurilaisen monikulttuurisuuden pysyvä muistomerkki. Se on valistuskauden kirjailijan ja hovimiehen Ludwig Heinrich Nicolayn (1737–1820) elämäntyö, luotu yhdessä aikakauden merkittävien arkkitehtien ja taiteilijoiden kanssa. Monrepos oli myös 1700-luvun aatteisiin ja taidekäsityksiin perustuva kokonaistaideteos. Kirjassa esitellään Nicolayn elämänvaiheita, hänen kirjallista tuotantoaan sekä Monrepos'n suunnittelun taustatekijöitä.

Teoksen kirjoittaja, FL **Rainer Knapas** on tunnettu taide- ja kulttuurihistorioitsija, joka on tutkinut Monrepos'ta ja sen suurta kirjastoa Kansalliskirjaston kokoelmissa.

"Viipuri ja Monrepos – nimet ovat syvällä suomalaisten tietoisuudessa, niin historiassa kuin nykyisyydessäkin, muistoissa. Monrepos oli Suomen tunnetuin romanttinen puisto 1700–1800-lukujen vaihteesta. Monrepos'n kirjasto taas on merkittävin maassamme säilynyt valistuksen aikakauden kirjakokoelma. Nykyään se on osa Kansalliskirjaston kokoelmia. Tässä teoksessa puiston syntyä kuvaillaan yleiseurooppalaisena ilmiönä ja osana 1700-luvun kirjallista ja taiteellista kulttuuria."

– Rainer Knapas

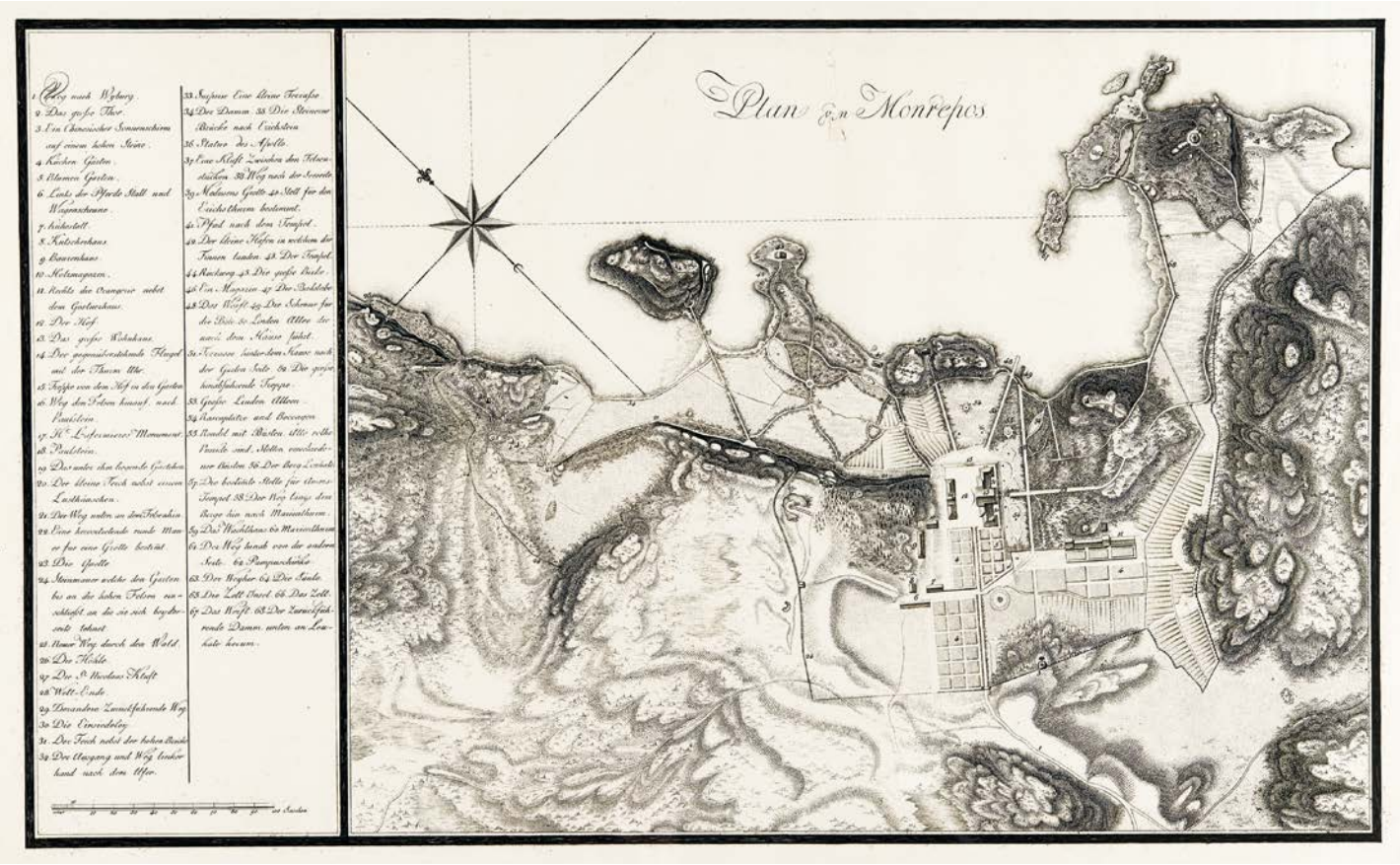
Monrepos'n puisto ja rakennukset 1840-luvulla. Näkymä on edelleen pääpiirteissään samanlainen ja maisemaa on ikuistettu lukuisia kertoja taiteessa, valokuvissa ja postikorteissa. Nils Rademacherin öljymaalaus. Kuva: Museovirasto, Historian kuvakokoelma

Jacques Delillen *Les Jardins*, "Puutarhat, eli maisemien kaunistamisen taide" vuodelta 1782 kiteytti runomuotoon uuden puutarhataiteen periaatteet ja tavoitteet elämysten ja tunteiden välittäjinä. Monrepos'n kirjasto. Kuva: Kansalliskirjasto / Kari Timonen

Nicolayn aikainen Viipuri oli vallien ympäröimä linnoitus, kuvernementti- ja kauppakaupunki. Katariina II:n aikana kaupunkikuvaa täydensivät uusklassiset kirkot ja julkiset rakennukset. Näkymä Papulan esikaupungin suunnalta 1800-luvun alkuvuosina. Kuva: Lahden museot, Kuvakokoelmat / Tiina Rekola

Kenraalimajuri Fabian Steinheilin, Nicolayn sukulaisen ja perhetuttavan laatima Monrepos'n kartta selityksineen vuodelta 1803. Kartta oli suunniteltu Nicolayn *Das Landgut Monrepos in Finnland* -runoelman liitteeksi, ja se esittää puutarhan lähiympäristöineen laajan uudistusvaiheen jälkeen. Kuva: Museovirasto, Historian kuvakokoelma

Nicolayn muotokuva vanhuuden vuosilta, jolloin hän omistautui puutarhalleen, kirjallisille töilleen, kirjastolleen ja antiikkikokoelmilleen. Litografia *Das Landgut Monrepos in Finnland* -runoelman Pariisin-editiosta vuodelta 1840. Kuva: Kansalliskirjasto / Kari Timonen